

Рада національної безпеки і оборони України
Центр протидії дезінформації

ІНФОРМАЦІЙНО-АНАЛІТИЧНІ МАТЕРІАЛИ З ПИТАНЬ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ІНФОРМАЦІЙНОЇ БЕЗПЕКИ УКРАЇНИ

За період від 08.04 - 14.04.2024 | Центр протидії дезінформації

УВ
Фонд державного майна України
№10-50-2-10789 від 22.04.2024
КЕП: Сидоренко Н. В. 22.04.2024 11:25
3FAA9288358EC00304000000A20E390021BAD300
Сертифікат дійсний з 22.04.2024 00:00 до
21.04.2026 23:59

ГОЛОВНІ ПОДІЇ ТИЖНЯ 08.04-14.04.2024

Інформприводи

1. 9 квітня 2024 року, напередодні ухвалення Верховною Радою України проекту Закону «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо окремих питань проходження військової служби, мобілізації та військового обліку» (№10449 від 30.01.2024 року), у мережі почали з'являтися маніпулятивні повідомлення щодо ймовірного фінального змісту окремих його положень, зокрема стосовно можливої мобілізації жінок до Сил оборони України; постановки на військовий облік; повторного проходження військово-лікарської комісії окремими категоріями громадян; заочного вручення повісток; мобілізації транспортних засобів та обмеження права на керування транспортними засобами особами, які ухиляються від призову. Внаслідок цього в українському суспільстві почалася активна дискусія, і найбільшої уваги було приділено питанню виключення із законопроекту норми щодо демобілізації. Після ухвалення закону 11 квітня 2024 року ворожі інформаційні ресурси разом з представниками українських опозиційних сил розпочали кампанію щодо його дискредитації та посилення негативних тенденцій у суспільстві. З-поміж наративів, які поширюються зазначеними суб'єктами, варто наголосити на таких: «Україна буде воювати до останнього українця», «Україна ризикує

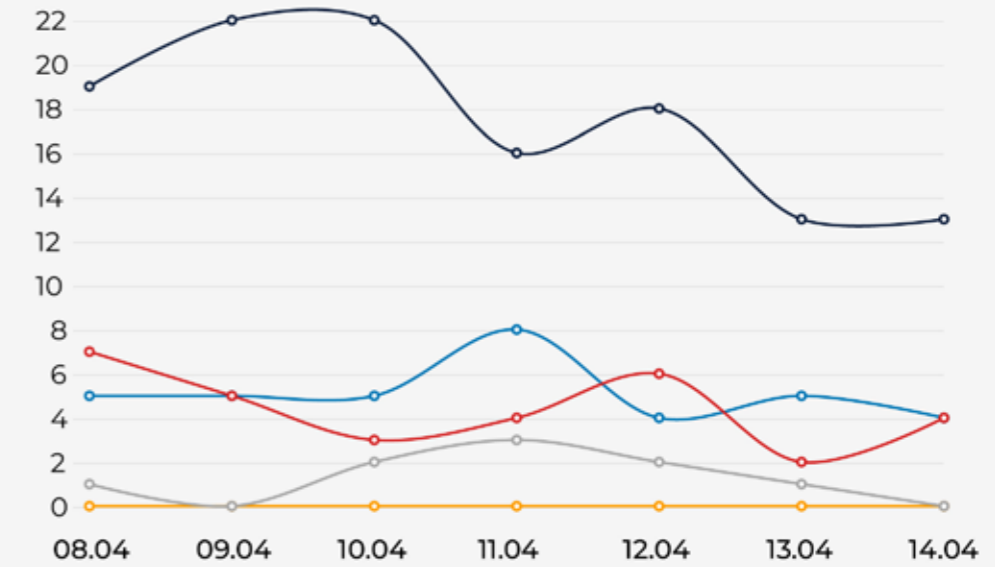
втратити ціле покоління молодих українців», «Сили оборони України демотивовані та деморалізовані» та «Закон про мобілізацію – несправедливий». Ситуація погіршується ще й тому, що до поширення деструктивних матеріалів активно долучаються міжнародні видання, які спекують на внутрішніх соціально-політичних процесах в Україні. Отже, зважаючи на чутливість теми для українського суспільства, прогнозується, що мобілізація в Україні буде і надалі використовуватися для поляризації суспільства, поширення негативних настроїв та сіяння недовіри до військово-політичного керівництва держави.

2. 11 квітня 2024 року російське опозиційне видання Новая газета Європа з посиланням на власні джерела заявило, що Турецька Республіка передала Президенту України Володимирі Зеленському та очільнику кремля владіміру путіну проєкт нового мирного договору. Цього ж дня у москві відбулася зустріч псевдопрезидента рф і самопроголошеного президента білорусі олександра лукашенка, під час якої російський диктатор вчергове «підтвердив своє бажання повернутися до переговорів з Україною на основі узгодженої у Стамбулі угоди» та звинуватив українську сторону в її буцімто невиконанні. При цьому пресекретар очільника кремля дмитро пєсков заявив, що «через відмову України від мирних перемовин в рф не бачать якихось горизонтів попереду». Згодом в Офісі Президента України відреагували на такі заяви. Так, радник Керівника

Рада національної безпеки і оборони України
Центр протидії дезінформації

Кількість загроз у розрізі тижня за напрямками:

Головний наратив за напрямом:

Топ загроз за видами:

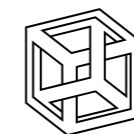
Офісу Президента України Михайло Подоляк заявив, що для України прийнятним є лише один спосіб припинення війни – реалізація Української Формули миру В. Зеленського. Після цього в російському інформаційному просторі почали активно спекулювати на темі мирних переговорів між Україною та рф. З-поміж іншого, прокремлівські ресурси поширюють тезу, що буцімто Захід підтримує так звану угоду «Стамбул-2», оскільки «поразка України може призвести до розпаду НАТО». Крім цього, ворог залякує аудиторію, що на якомусь етапі війни для нього стане прийнятним лише «капітуляція України», та критикує західний політикум за буцімто ігнорування відсутності рф на мирному саміті з врегулювання військового конфлікту в Україні, який відбудеться у Швейцарії 15-16 червня 2024 року. Отже, попри заяви, які лунають з москви, можна констатувати, що нині рф використовує вразливе становище України з точки зору її підтримки західними партнерами. Зазначене, зокрема, дає змогу росіянам проводити інформаційні кампанії та операції, метою яких є нав'язування світовій спільноті так званої миротворчої політики кремля.

3. 13 квітня 2024 року Іран та проіранські сили атакували Ізраїль сотнями ударних безпілотників та ракет. Президент Ізраїлю Іцхак Герцог заявив, що його держава вважає масовану атаку Ірану фактичним «оголошенням війни» Ізраїлю. Своєю чергою, Президент США Джоозеф Байден у своєму акаунті у соцмережі X (Twitter) зазначив, що «Наша відданість безпеці Ізраїлю від загроз з боку Ірану та його помічників є залізною». Крім цього, 14 квітня 2024 року з'явилося повідомлення, що США терміново розгляне допомогу Ізраїлю після атаки з боку Ірану, - про це у

своєму акаунті у соцмережі X (Twitter) повідомив представник Республіканської партії Стів Скаліс: «У світлі невиправданої атаки Ірану на Ізраїль наступного тижня Палата представників змінить свій раніше оголошений законодавчий графік, щоб натомість розглянути законодавство, яке підтримує нашого союзника Ізраїль і притягує до відповідальності Іран та його терористичних ставлеників». На тлі заяв про термінове надання допомоги Ізраїлю в інформаційному просторі почали з'являтися повідомлення, що, ймовірно, допомога Ізраїлю й України буде розділена, а пакет військової допомоги для нашої держави буде вчергове відтермінований. Унаслідок цього виникла інформаційна вразливість, яку почали використовувати ворожі ресурси для розповсюдження маніпулятивних повідомлень про буцімто повну втрату уваги міжнародної спільноти до війни рф проти України та подальше зниження рівня надання допомоги Києву.

Зведення за тиждень

Загалом діяльність ворожих інформаційних ресурсів протягом тижня можна охарактеризувати як **активну**. Для здійснення більшості інформаційних атак росіяни обрали **військовий, політичний та міжнародний напрями**. Так, ворожі інформаційні ресурси намагаються всіляко дискредитувати мобілізаційні процеси в Україні шляхом поширення дезінформаційних та маніпулятивних повідомлень щодо закону про мобілізацію. Крім цього, значна увага приділяється подіям на фронті, які дедалі частіше висвітлюються в негативному для України контексті. До того ж, для деструктивного інформаційного впливу використовується ситуація з дефіцитом ракет для систем протиповітряної оборони та знищення критичної інфраструктури України. Своєю чергою, в міжнародному інформаційному просторі головною темою є висвітлення проблем української армії через відсутність допомоги з боку держав-партнерів та негативні наслідки загострення конфлікту на Близькому Сході між Ізраїлем та Іраном. Ураховуючи зазначене вище, можна констатувати, що ситуація в інформаційному просторі є складною та потребує постійної уваги й регулювання, зокрема, за допомогою створення і поширення власних контрнарративів.

Інциденти

Фейк: TG-канал «Женщина с косою» (<https://t.me/skosoi/6410>) поширив дезінформаційне повідомлення: «У кулуарах пішли чутки, що здебільшого Офіс Президента за новим законопроектом про мобілізацію буде рейдерити вантажівки, трактори, бульдозери, самоскиди, бусики і позашляховики у всіх, хто не є «своїм». Усе забиратимуть під приводом потреб армії. Українському дрібному і середньому бізнесу приготуватися, також опозиції. Забирати будуть усе в народі, оскільки захід перестав давати достатньо грошей, а отже, будуть нагинати українців».

Маніпуляція: TG-канал «Картель» (https://t.me/ZE_kartel/8557) поширив маніпулятивне повідомлення: «З урахуванням геополітики, мирна ініціатива Ердогана Стамбул-2 розглядається Банковою як переведення протистояння з РФ з військового в мирне русло. Згідно з пропозиціями турків війна заморожується до 2040 року. А далі – референдуми, на яких жителі Донецька і Луганська, Мелітополя та Бердянська повинні будуть вирішити, в якій країні їм жити. Відповідно в такому протистоянні переможцем вийде той, хто зможе забезпечити швидку відбудову і краще життя, Україна (за допомогою західних інвестицій) або РФ (в умовах санкційного тиску). Таким чином, Україна може отримати від

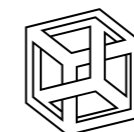
трансформації війни в мирне протистояння подвійний профіт – відбудовані землі на підконтрольних і непідконтрольних територіях по обидва боки заморозки».

Маніпуляція: TG-канал «Мрія» (<https://t.me/mriya24/43690>), коментуючи допис (<https://twitter.com/gabrielescatania/status/1779266978735145387>) американського аналітика Габріеля Катанія у соціальній мережі X, опублікував наступне повідомлення: «Ізраїльський «сюрприз» для Зеленського. Габріель Катанія у своєму пості доволі точно описав наслідки подій на Близькому Сході для диктатури Зеленського: «Відповідь Ірану Ізраїлю – це погана новина для України і палестинців (і хороша новина для Росії): це не тільки приверне увагу світової громадськості, а й знизить шанси Києва позичити більше «Патріотів» (що вкрай важливо на даному етапі війни) у європейців. Дивно, так?».

Маніпуляція: TG-канал «Легитимный» (<https://t.me/legitimny/17679>) з посиланням на анонімне джерело опублікував повідомлення: «В українській армії наростає невдоволення не лише серед нових бійців, яких мобілізували насильно, а ще й серед старих бувалих, які пішли ще 2022 року добровольцями. Банкова відмовила їм навіть у праві демобілізації через три роки війни, що вбило моральний дух армії. Як каже наше джерело, історики в майбутньому

назвуть це однією з головних помилок Зеленського, який вирішив, що всі в Україні – кріпаки, а він «вождь». Це буде каталізатором майбутніх великих обвалів на фронті...».

Маніпуляція: TG-канал «Резидент» (https://t.me/rezident_ua/22379) з посиланням на анонімне джерело оприлюднив маніпулятивне повідомлення: «Наше джерело з Офісу Президента повідомляє, що Сирський перед призначенням на посаду Головнокомандувача пообіцяв Зеленському підготувати новий контрнаступ, саме під нього ухвалюють новий законопроект про мобілізацію. На Банковій чекають на перші операції вже в травні, щоб повернути війну в Україні у фокус виборчої кампанії у США ... Залужний виступав проти нового контрнаступу, вважаючи такі дії самогубством для ЗСУ та України, ось чому його відставка відбулася так швидко».

Набір російських наративів, які розповсюджувалися на міжнародну аудиторію за допомогою іноземних каналів комунікації:

Українська армія слабка/некомпетентна.

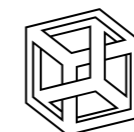
Наратив просувається в інформаційному просторі США (NBC News, Foreign Policy) та Великої Британії (BBC). З-поміж суб'єктів поширення – колишній голова стратегічного командування Збройних сил Великої Британії Річард Берронс. У дезінформаційних повідомленнях йдеться, що в разі великого наступу армії РФ Збройні Сили України буцімто не зможуть зупинити її просування, що може призвести до «поразки України».

Україна – маріонетка США/НАТО.

Наратив просувається в англomовному (The Washington Post) та іспаномовному (La Vanguardia) інформаційному просторі. З-поміж суб'єктів поширення – американський політик Роберт Кеннеді-молодший та французький політик Флоріан Філіппо. У маніпулятивних повідомленнях йдеться, що буцімто українці – етнічні росіяни, а Президент Зеленський є маріонеткою США, яка виконує всі їхні доручення, що шкодять Україні.

Захід зрадить Україну.

Наратив просувається в американському (The Wall Street Journal, Politico, Bloomberg, The Washington Post), британському (Financial Times) та хорватському (Advance) інформаційному просторі. У дезінформаційних матеріалах йдеться про те, що в Європейському Союзі буцімто не збираються передавати Україні додаткові системи протиповітряної оборони. Також ворожі ресурси дискредитують взаємини Києва з країнами Заходу, поширюючи тезу: попри підтримку Францією України, країна нарощує економічну співпрацю з РФ, зокрема, купуючи російський газ.

Контрнарративи для протидії російській дезінформації, які рекомендує до використання Центр:

Нові контрнарративи для цього тижня:

1. Посилення мобілізації – це необхідний крок для збереження України.

Продовжуємо комунікувати контрнарративи минулих тижнів:

2. Світ має підтримати Українську формулу миру.

3. росія не відступила від планів захопити всю територію України.

4. Війна має стати безнадійною для росії/Захід має проявити політичну волю.

5. Ворог використовує інформаційні вразливості для розгойдування українського суспільства зсередини.

Рекомендації щодо комунікування вищезазначених контрнарративів:

1. На фоні екзистенційної загрози з боку російської федерації та поширення з-поміж громадян негативного дискурсу відносно проведення мобілізаційних заходів необхідно роз'яснювати людям, що **посилання мобілізації – необхідний крок для збереження України.**
2. У міжнародному сегменті інформаційного простору активно поширюються повідомлення та заяви щодо необхідності переговорів і закінчення війни. Україна давно пропонує та просить **світ підтримати Формулу миру**, яка базується на нормах міжнародного права і є найсправедливішим варіантом завершення війни, розв'язаною росією.
3. **росія не відступила від планів захопити всю територію України** та планує новий великий наступ, що загрожує збільшенням кількості жертв та руйнуванням вітчизняної інфраструктури. Зважаючи на це, Україні якомога швидше потрібна допомога міжнародних партнерів, аби підготувати Збройні Сили та зберегти життя українців.
4. **Війна має стати безнадійною для росії**, і Україна робить усе можливе для цього: знищує російську авіацію, кораблі та логістику. Однак Україна здатна продовжувати завдавати втрат ворогу лише за умови подальшої підтримки міжнародних партнерів. Тому **Захід має проявити політичну волю, щоб не програти росії.**
5. Загострення бойових дій на фронті та зростання соціально-політичної напруги в Україні створює **інформаційні вразливості, які ворог використовує для розгойдування українського суспільства зсередини.** З огляду на це закликаємо довіряти лише офіційним джерелам інформації та перевіряти ваші канали комунікації, зокрема в Telegram.

